

Destabilizované, rozložené Rusko je obří hrozba. Přát si to je naivní, anebo dokonce sebevražedné

svobodny-svet.cz/destabilizovane-rozlozene-rusko-je-obri-hrozba-prat-si-to-je-naivni-anebo-dokonce-sebevrazedne

4. července 2023

SU/IVAN HOFFMAN

Martina: V Rusku na sebe strhl pozornost nedávno Jevgenij Prigožin, majitel takzvané soukromé Wagnerovy armády, pohrozil, že jeho muži jsou připraveni pochodovat na Moskvu, pokud za ním nepřijedou ruský ministr obrany a náčelník generálního štábu Valerij Gerasimov. Prezident Putin označil vzpouru za bodnutí nožem do zad zemi a lidu s tím, že zrádci budou tvrdě potrestáni. Celou situaci vykreslovali vlastně jenom kusé informace a výkřiky, na sociálních sítích vznikl tady kolem tohoto aktu velký zmatek, velké spekulace. Řekni mi, Ivane, jak tomuto incidentu rozumíš ty?

Ivan Hoffman: No, teď už můžeme být těmi pověstnými generály po bitvě, je fakt, že ze začátku to bylo naprosté překvapení, a já se vůbec nedivím, že se objevilo obrovské množství různých hypotéz, co se vlastně mohlo stát. Jedna mluvila o tom, že šéf Wagnerovců Prigožin mohl tím pochodem na Moskvu reagovat na údajný raketový útok ruské armády na jeho bojovníky. Také mohlo jít o zpravodajskou hru, ať už Západu, anebo Moskvy, mohlo jít i o psychologickou operaci, domnívali se jiní, kdy se podle nich Putin

s Prigožinem domluvili na jakémsi divadle, které mohlo mít za cíl buďto odhalit ve společnosti pátou kolonu, anebo vylákat Ukrajince do pasti předstíráním vnitřních problémů. Pak se objevily teorie, že mohlo jít o akci, která měla upoutat jenom pozornost, zatímco něco důležitějšího, například přesun armády, se odehrálo jinde. No a podobně se debatovalo, jestli smyslem takové operace nemohl být monitoring zahraničních reakcí. Prostě těch důvodů se vymyslelo v prvních dnech, nebo v první den strašně moc. Ale když se ptáš, tak já si myslím, že asi nejpravděpodobnější je vysvětlení, které je to úplně nejjednodušší. Prigožin s tou soukromou armádou Wagnerovců od začátku působí v takové šedé zóně, mimo zákony a instituce, což se státu někde hodí, jako například v Sýrii, anebo v Africe, ale ve válce s Ukrajinou to je problém. Protože s armádou jsou Wagnerovci konkurenti bojující o stejné zdroje. Anebo o peníze ze stejného zdroje. To znamená, ten pochod na Moskvu bylo asi gesto, kterým především řešil svůj business, kdy odmítal začlenění Wagnerovců do oficiální armády a předpokládá se, že tajné služby o tom musely vědět v Rusku, že vlastně i na něco takového čekaly, aby se ho, jako už nepohodlného elementu zbavili. A vlastně, když se podíváme na ten výsledek, tak doopravdy teď dochází k tomu, že část jeho bojovníků se začlení do pravidelné ruské armády, bude pod standardním velením, to znamená, vyjde ven z té šedé zóny a s ním odejde část bojovníků, jakési tvrdé jádro. Ale všechno ostatní kolem toho už bych řekl, že je spekulace. Asi tohle nejjednodušší vysvětlení bude nejbliž pravdě.

Martina: Prezident Vladimír Putin akci Wagnerovců ve svém projevu označil za vzpouru, prohlásil, že ti, kdo akci uskutečnili, budou pohnáni k odpovědnosti, u nás se komentátoři předháněli v tom, jak Putin vlastně dostal na frak. Co myslíš, jako oslabil tento puč fakticky Putina?

Ivan Hoffman: Já bych řekl, že ty komentáře, podle kterých je Putin pokusem o převrat oslaben, budou spíše přáním komentátorů, než skutečností. Už v té interpretaci tam můžeme každý na tom pracovat

a do toho vnést svá přání. Ve skutečnosti bych řekl, že asi to jeho postavení je stále stejné. Prezident Putin má velkou důvěru veřejnosti, a během toho pokusu, nepokusu o převrat my stále nevíme, jak daleko chtěl Prigožin zajít, jestli v jedné chvíli se polekal, nebo i plánoval, že jenom pohrozí, a pak se vrátí, tak všechny důležité instituce, všichni velitelé armády, všichni generálové stáli za Putinem, nikdo ho neopustil, nikdo se vlastně k Prigožinovi nepřidal, to znamená ta společnost to tak nějak sledovala, ale vlastně se ani moc nevylekala. Řekl bych, že na Putinově postavení tato událost mnoho nezměnila.

Martina: A změní tento incident nějak situaci na ukrajinské frontě, podle tebe? Protože tato soukromá armáda, která doposud se mohla chovat jako neřízená střela, najednou přece jenom byla, jak ty sám říkáš, částečně začleněna do oficiální ruské armády.

Ivan Hoffman: No, na frontě se zatím toho moc nezměnilo, ukrajinské ofenzívy podle zpráv jejich a západních, anebo i těch ruských, se nedaří prolomit ani tu první, z nějakých šesti obranných linií, to znamená ten fingovaný, nebo skutečný pokus o převrat na tomto nezměnil nic. Tam pokračuje opotřebovací válka, ve které se ničí technika, zabíjejí vojáci, aniž by některá strana dosahovala nějaké významné územní zisky, protože těch několik prázdných vesnic, kterými se ofenzíva chlubí, to vojensky mnoho neznamená. Ale hlavně bych řekl, ten konec je v nedohlednu. Ukrajina nemá žádný jiný plán, než vytlačit Rusko ze všech okupovaných území, no a Putin říká, a to je jeho čerstvé vyhlášení, že válka skončí, když na bojišti nebude žádná ukrajinská armáda, ani zbraně NATO. To znamená, z obou dvou stran je ta situace zablokovaná, a zatím není nic, co by ji mohlo odblokovat.

Martina: Já musím říct, že pro mě tato eskapáda byla takovou ukázkou toho, jak by mohlo vypadat roztříštěné Rusko, po čemž tolik volá Západ, a teď si představuji, že v každé gubernii bude nějaký

Prigožin obklopen svou soukromou armádou a v rukou blíže neurčitelný počet atomových raket. Musím říct, že tak tedy asi nevypadá bezpečná Evropa a svět.

Ivan Hoffman: No určitě ne. Já jsem si při té příležitosti vzpomněl na takový ten legendární projev našeho prezidenta Václava Havla v americkém Kongresu, kde vyzýval k tomu, aby se velmoci mezi sebou domlouvaly, a upozornil kongresmany, ti mu tleskali ve stoje, že americkým zájmem by mělo být Rusko bezpečné, nikoli Rusko rozvrácené. A právě z toho důvodu, který ty popisuješ. Je to stále jaderná velmoc, a i když silnější jadernou velmocí jsou stále, pokud jde o počty hlavic a tak dál, Spojené státy, tak je potřeba si uvědomit, že sice těch hlavic je stále všude stejně, ono jich nějak moc nepřibývá, ale to, co se mění, jsou jejich schopnosti. A ten obrovský pokrok, který je ve vojenství, který je někde pod povrchem, ale už i na válce na Ukrajině se ukazuje, jak tyto moderní technologie vstupují do válčení, a stále blíž je takový moment, kdy o osudu lidstva může rozhodnout nějaká úplně drobná chyba, něco, čeho si lidi někde nevšimnou. Jsme skutečně v nebezpečném prostředí, a destabilizované, rozložené Rusko je obrovská hrozba. To si přát, je docela, řekl bych, naivní. Anebo sebevražedné, dokonce.

Martina: Já změním téma, ale přesto u této problematiky svým způsobem zůstaneme, protože prezident Petr Pavel má za to, že by si bezpečnostní služby měly více posvítit na Rusy, kteří žijí na Západě. Označil to za prostou daň za válku, kterou Rusko na Ukrajině vede. Monitoring Rusů zároveň připodobnil k situaci Japonců ve Spojených státech během druhé světové války. Řekni mi, co si o tom nápadu myslíš? Mít v Evropské unii občany pod dohledem bezpečnostních služeb?

Ivan Hoffman: Je to výrok zvláštní, nevím, kdo mu to poradil. Měl jsem za to, že prezident Pavel se obklopuje týmem, řekl bych renomovaných lidí, i s nějakým světlovým rozhledem, mezi jeho poradci je Michael Žantovský, anebo Petr Pithart, a mám pocit, že mu ten projev, anebo to vystoupení pro BBC asi nezkontrolovali.

Protože to, čeho se, a teď to řeknu, dopustil, je docela skandální. On vlastně vyzývá k rusofobii, má pocit, že se to může, že ty Rusy nikdo nemá rád, takže může takhle na ně zaútočit, ale to, co říká, je nesmysl. Je to nesmysl ze zpravodajského bezpečnostního hlediska, protože na to, co doporučuje, to znamená hlídat každého jednoho Rusa na Západě by nestačily tajné a bezpečnostní služby vůbec, a kdyby se o to pokusily, připíchnout na každého jednoho neviditelného sledovače, tak by jim už na žádnou jinou činnost nezbyl čas.

Martina: Je pravda, že jsem si zkoušela to sečíst, kolik by těch lidí bezpečnostní služby měly na starost.

Ivan Hoffman: To by je museli rozšířit, to nejde. Druhá věc je, že v principu je to špatně. Ozval se i dokonce nějaký vězněný opozičník z Ruska, který mu za to vynadal, a říkal, že „my nejsme zemí vrahů, ale kde nám vrahové vládnou,“ takhle expresivně to popsal. Nelíbilo se mu, že někdo dal občany nějakého národa do jednoho pytle. A pak je tady ten příklad s Amerikou, kde byli deportováno více než sto tisíc amerických Japonců a ti nebyli monitorováni. Ti byli v koncentračních táborech. A za to se vláda ve Washingtonu později musela oficiálně omluvit, dotčeným nabízela finanční odškodnění, prostě to byla chyba. To znamená, on vybízí, ten náš prezident, k opakování jedné chyby, a strašně to připomíná vždy takové to hledání nějakých nepřátel, na které se pak lidé soustředí a udělají na ně nějaký pogrom. Co jiného byla německá hitlerovská snaha eliminovat Židy jako nebezpečí? Jo, kontrolovat je, uzavírat do táborů, likvidovat, prostě tudy cesta nevede. Ale pro mě je šokující, že to panu prezidentovi nikdo neřekl, když už tedy na to nepřišel sám.

Martina: Tady je těžké zvážit, zda je horší to, že třeba nevěděl, co se za druhé světové války v Americe vůči Japoncům odehrávalo a že potom jim dokonce vláda ve Washingtonu nabídla, těm Japoncům, kteří byli internováni, finanční odškodnění, a nebo zda to věděl. Tady opravdu těžko říct, co je vlastně horší. Ale mě na tom ještě zaujala

jedna věc, když už bychom tedy takovým způsobem zaměstnali bezpečnostní služby, že pokud vím, tak bezpečnostní a tajné služby nezvládají ani prověřit občany, kteří se sem valí bez dokladů v rámci migrace, a ví se, že někteří byli členy Islámského státu. Ale prostě oni nemají kapacitu na to je vysledovat, vystopovat, monitorovat, tak vlastně mě mate, že tento výrok se i z tohoto úhlu pohledu jeví jako naprosté plácnutí.

Ivan Hoffman: On asi si myslel, že to bude někdo rád slyšet, že tím zaujme a že si tím získá asi sympatie. Což i u některých lidí je možné, že si je získal. Jo, ale obecně je to výrok nepřijatelný a já se vlastně ani nedivím, že se k tomu nikomu v našich médiích hlavního proudu nechce příliš vyjadřovat, tak ho tak jenom jemně upozorňují, že to snad až tak moc nemusel a tak, místo toho, aby ho vyzývali k rezignaci, což by v tomhle případě bylo úplně adekvátní.

Martina: Červen byl nabit událostmi, například státy Evropské unie se dohodly na migrační reformě, včetně takzvané povinné solidarity se zeměmi přetíženými žadateli o azyl. Česko reformu podpořilo, proti bylo jen Polsko a Maďarsko. Já, než se budeme bavit o podstatě jako takové, tak bych si dopřála takové lingvistické okénko. Povinná solidarita. Řekni mi, může toto slovní spojení vlastně vůbec existovat, anebo je prakticky protimluv, něco jako povinná dobrovolnost?

Ivan Hoffman: Je to oxymoron, že? Myslím si, že tak se tomu říká.

Martina: Ano, ano.

Ivan Hoffman: Protiřečení. Contradictio in adjecto. Je to nesmysl, samozřejmě. Ale takových nesmyslů je víc, a my už na ně zřejmě ztrácíme citlivost. Navíc pokaždé, když budete za to někoho kritizovat, tak řekne, že přece lidi vědí, jak to myslíme. To znamená, že se tak bagatelizuje, mělo by se mluvit nějak promyšleněji. To je pravda. Je to nesmysl, povinná solidarita je nesmysl.

Martina: Moc se také diskutovalo o tom, zda-li je to opravdu jenom jiný výraz pro kvóty. A mohli jsme se dočíst spoustu důvodů, že to není pravda, že to zase někdo tady zkresluje, ale já si nemůžu pomoci, mně to vlastně velký rozdíl mezi termínem a podstatou povinné solidarity a povinnými kvótami vlastně neskýtá.

Ivan Hoffman: No, jisté je, že těch 20 000 eur za každou nepřijatou osobu může vypadat jako částka, kterou si můžeme dovolit, pokud těch odmítnutých nebude mnoho, ale ty počty migrantů, o kterých se uvažuje při tom přerozdělení, jsou strašně vysoké, to znamená, ty částky, které bychom museli zaplatit, abychom se vyplatili z té povinnosti, kterou jsme na sebe přijali, by byly obrovské, a pak je tu úvaha, že když přece teď máme tady spoustu Ukrajinců, tak to po nás nebudou chtít, ale to je myšlenka, která je sice v té dohodě zaznamenána, ale nemá právní závaznost žádnou, na což upozorňují Poláci, kteří se k této dohodě chystají uspořádat referendum. To znamená, zeptat se lidí, co si o tom myslí. O tom u nás se neuvažuje vůbec. To znamená, kdybych to mě říct velmi stručně, je to prostě přitakání kvótám, jenom se to jinak nazvalo a vymyslelo se tam spousta takových jakoby polehčujících okolností, aby se uchlácholil lid, ale je to ústupek. Já se nedivím Andreji Babišovi, že je, on to tedy samozřejmě umí zahrát, znechucení a otrávení, protože stalo se přesně to, čemu se Česká republika ještě i s Polskem i Maďarskem dlouho a velice těžce bránila. Stále jsme vypadali, že jsem nelidští a nesolidární, a tak dál. No, a teď to takhle vláda vlastně, aniž by se tím příliš zabývala, přijala.

Martina: Ono je to ještě takové složitější, anebo možná z podstaty věci a problému, anebo je v tom také jistý úmysl, protože ministr Rakušan řekl, že Česká republika bude na jeho návrh z povinnosti přispívat nyní vyjmuta, a to s ohledem na velké množství vrchlíků z Ukrajiny, až skončí režim dočasné ochrany pro ukrajinské uprchlíky, bude Česká republika díky této dohodě příjemcem

solidárního finančního příspěvku. To ministr Rakušan zdůraznil na sociální síti. Já nevím, možná nejsem úplně bystrá, ale ty tomu rozumíš?

Ivan Hoffman: Oni stále mají nějaké představy jak svět bude fungovat, a pak se vždycky ukáže, že to funguje jinak. Asi by bylo dobré si uvědomit, že to politické rozhodnutí akceptovat nelegální, respektive spontánní migraci, vycházelo z předpokladu, že se uprchlíky podaří integrovat, a ti vděční příchozí že budou pro společnost přínosem. No, a ten předpoklad byl v rozporu s minulou zkušeností, kterou učinila Francie, Británie, jiné země a Benelux, a nepřekvapuje vlastně, že se nenaplnil. Evropa dnes vůbec neřeší, co udělat pro migranty. Ona už dnes řeší jenom, co udělat s migranty. Integrovat je nedokáže, zbavit se jich taky nedokáže, takže jakmile ta koncentrace cizinců vyústila ve vytváření paralelních společností, a ta není kompatibilní s tou původní komunitou, no tak se jedná o nezvládnutou migraci. A ta je zpravidla spojená s kriminalitou, lidé se toho bojí, začínají být otráveni, a ta solidarita, která byla na začátku zmiňována jako důvod, že jsme přece hodní a máme soucit, to je minulost, to už nefunguje, no a tou reakcí na nezvládnutou masovou migraci, zdůrazňuji masovou, protože to je vlastně ten problém, je idea povinné solidarity, ale už ne s migranty, to už je solidarita se zeměmi, které se těch migrantů, které nelze integrovat, protože těch, které lze integrovat, ty si samozřejmě nechají, jo, mluvíme jenom o těch, které nelze, potřebují se jich zbavit. No a je jasné, že to není redistribuce nějakých migračních přínosů, ale migrační zátěže. A tou povinnou solidaritou se problém vůbec nemůže vyřešit. On se pouze rovnoměrně rozloží na všechny. To znamená i na ty, kteří ho nezpůsobili, a dokonce před ním varovali. Avizovali, že to nebude fungovat. To je tedy celá ta nespravedlnost a nesmysl, a taky důvod, proč bylo potřeba tu migrační dohodu odmítnout a říct, co jste si způsobili, to si teď vyřešte, my jsme u toho nebyli, my jsme vás varovali, my jsme vám říkali, že to nebude fungovat, taky to nefunguje, teď to vidíte, tak po

nás nechtějte, abychom vás v tomhle podporovali. Tohle měla udělat vláda. Ale z mně neznámých důvodů se rozhodla, že se k té dohodě přidá.

Martina: Ty jsi tady zdůraznil masovou migraci, myslím si, že i kdyby byla možná integrace, tak vlastně od určitého počtu už to prostě není možné, a mnohdy to ani bohatá země nemůže zvládnout. Já si vzpomínám, že my jsme poměrně velkou migraci zažili v době války v Jugoslávii, tehdy se ale většina uprchlíků po válce ráda vrátila zpět domů, přesto se devadesátá léta, třeba pro kriminalisty, odehrávala mimo jiné také ve znamení vypořádávání se s jugoslávskou mafií. My jsme v přepočtu na obyvatele snad měli přímo buď nejvíce ukrajinských migrantů – v jedné starší písni se zpívá, že každá trampota má svou mez – řekni mi, myslíš si, že opravdu existuje i mez pro solidaritu? V tomto případě tedy přirozenou solidaritu, nikoli povinnou?

Ivan Hoffman: Na té migraci z Ukrajiny je zajímavé to, že mezi řádky se nám tady vždy naznačuje, že na rozdíl od těch nábožensky a kulturně problematických Arabů, anebo Afričanů, jsou Ukrajinci naši. Jo, jsou to Slované, jsou to sousedé, jsou prostě něco lepšího. Čímž se tedy vlastně nepřímá, když někdo takhle argumentuje... a tohle nebudu rozebírat. To je tak jako namířeno proti těm, které chceme teď tady integrovat. Ale je dobré říct, že migraci Ukrajinců před Rusy předcházela migrace Ukrajinců před Ukrajinci. Tu zemi pověstnou všudypřítomnou korupcí, nestabilitou politickou, nacionálním radikalismem, špatně placenou prací, opouštěli lidé, kteří hledali obživu na Západě, anebo, pokud byli Rusové, tak bezpečí v Rusku. No a k těm dosavadním důvodům, které nepominuly, přibyla válka. No a teď sledujeme ty zajímavé paradoxy. Evropa je solidární s Ukrajinci, kterým se nechce umřít na frontě, a vyhýbají se odvodu a proto utíkají, což je docela logické, že se člověk bojí o život, a z té druhé strany Ukrajince vyzbrojujeme, cvičíme je proti Rusku, a je to vlastně v rozporu s tím, že soucítíme s těmi, kterým doma hrozí, že je politici pošlou proti Rusům na smrt.

Tak je to takový nonsens. Pokud tedy bychom chtěli, aby zvítězili na Ruskem, tak bychom je neměli přijímat, a měli bychom jim říkat., nene, my pro vás tady nemáme místo, a vy se běžte vycvičit v boji a zařídte si doma vítězství a nepobírejte tady u nás nějaké dávky podpory. Anebo druhá možnost, pokud soucítíme a nechceme aby umírali, tak bychom jim neměli posílat zbraně. Jedno s druhým mi prostě nejde nějak dohromady.

Martina: Ten svět je nějak čím dál tím složitější. Možná se mi to jenom zdá.

Ivan Hoffman: Mně taky se to zdá.

Martina: Ale nenaříkejme, pojďme se podívat ještě k jiným sousedům, protože řekla bych, kdyby se mohlo říct, že stát zůstal stát, tak skutečně Slovensko zůstalo stát jako opařené, protože slovenská prezidentka Zuzana Čaputová oznámila, že už se nebude ucházet o prezidentský post, protože na nový mandát by už neměla síly. Určitě sis také položil otázku, proč?

Ivan Hoffman: Tak průzkumy veřejného mínění ukazují, že prezidentka Čaputová už nemá takovou důvěru obyvatel, jakou měla na začátku, ale stále je to důvěra poměrně vysoká. V tom může být více důvodů. Ona disponuje určitým šarmem, je to žena v politice, což je ještě stále docela vzácné, to znamená, lidé od ní očekávají nějaký, řekl bych, lidštější přístup, než se dá čekat od těch politiků profesionálních, chlapů s nezřízenými ambicemi, to znamená, já bych řekl, že to její rozhodnutí může skutečně vyplývat z toho, že politika je drsná, tam člověk schytá rány ze všech stran, ať udělá cokoli, tak jedni, nebo druzí ho kritizují, to prostředí nemusí být příjemné, současně je to práce náročná na plný úvazek, není čas na nějaký soukromý život a tak dál, tak těch důvodů může být víc. Může to být únava, může to být pocit vyhoření, člověk se do něčeho vloží a pak vidí, že to nepřináší výsledky, jaké by si přál, taková ta opotřebovanost. Ale také to může být politický kalkul, protože třeba své vyhlídky na znovuzvolení nevidí velké, doopravdy těžko říct.

Martina: Do hlavy asi člověk nevidí, promiň, já jsem tě teď přerušila.

Ivan Hoffman: Já jsem chtěl říct, že ten první šok na Slovensku poměrně rychle pominul, a teď už se všichni zabývají tím, kdo by mohl být kandidátem na příštího prezidenta. Ale ještě abych to tedy uzavřel, zaregistroval jsem, že na Slovensku jsou vlastně takové přístupy dva, a oba dva je potřeba zmínit. Jedni říkají, že téhle prezidentky je obrovská škoda, a druzí říkají, že když odejde, tak ještě nadělá spoustu škody. Ona nemá jenom sympatizanty. Na Slovensku je spousta lidí, kterým se ta její proamerická a prounijní liberální orientace nezamlouvá, je tam spousta lidí, kteří mají jinou představu o tom, jak by měl vypadat svět, než má ona, to je potřeba vzít na vědomí. A také vidíme, že tím vlastně největším kritikem byl Robert Fico z opozičního SMERu, což je politik, který získává stále více preferencí, jeho preference rostou, jeho šance ještě sehrát nějakou významnou roli v politice, to znamená, na Slovensku probíhá boj různých představ o tom, jak by ten stát měl vypadat, kam směřovat.

Martina: Já jsem také přemýšlela nad jednou věcí, protože ona to oznámila teď, ale přitom ten pětiletý prezidentský mandát jí skončí až za rok. V červnu 2024. Takže na jedné straně to může být taková vlaštovka, ano, vzdávám se vlivu, ale může to být i tak, že si tím vlastně rozvazuje ruce.

Ivan Hoffman: Já jsem ten názor zaregistroval a umím si to docela dobře představit. Protože před volbami prezident musí usilovat o jakési nadstranictví, ale také s ohledem na to, že chce znovu kandidovat, to znamená, potřebuje mít co nejširší okruh možných voličů. No, ona, když předem říká, že už kandidovat nebude, tak vlastně i rezignuje na voliče, které by stejně nezískala, a to jí umožní dělat víc politiku a víc se zapojit do té politické hry. To je samozřejmě možné, tato varianta také připadá v úvahu.

Martina: Je to zvláštní, protože v Americe vlastně platí, že skutečné reformy a různé činy uskuteční prezident vždycky až ve druhém prezidentském období, protože už nemá co ztratit.

Ivan Hoffman: No, ona má poslední rok, kdy už nemá co ztratit. Ano. To je pravda.

Martina: V tom prvním dělá jen to, aby byl znovu zvolen. Tak uvidíme.

Ivan Hoffman: Tenhle rok bude jejím druhým prezidentským obdobím, kdy už nemá co ztratit.

Martina: Ano. Myslím si, že by to nebyl správný rozhovor, kdybychom se také trošku nepověnovali penězům, když se bavíme o tom, co nám přinesl uplynulý měsíc červen, když zabrousím ještě dál, tak vláda už v roce 22 pojala nápad, že na banky uvalí daň z mimořádných zisků. Tak zvanou windfall tax. Ministr Stanjura se těšil, že by to mohlo přinést do rozpočtu asi, já nevím, 70 miliard korun, ale byly tam i silnější řeči a vyšší částky. Česká bankovní asociace vládu varovala, že je to mimořádně neefektivní a nesystémové řešení, které ani v cizině nefunguje, leč vláda nedbala, daň vyhlásila, a teď by mě zajímalo, jestli jsi to sledoval, Ivane, jak to dopadlo? Pomějeme se tedy?

Ivan Hoffman: No, už to vlastně dopadlo špatně, protože teď se objevila zpráva, že bankám v prvním čtvrtletí letošního roku klesl zisk, a to zrovna, když měli odvést tu mimořádnou daň. A tak se ukazuje, že už někdy v tom říjnu minulého roku, když s tím nápadem pan ministr financí přišel, tak mu všichni řekli, jak to dopadne, ale on se tvářil, že mu je to jedno, že si to nemyslí a myslí si, že to dopadne tak, jak on si přeje, a odmítl tehdy řešení bankovní asociace, České bankovní asociace, která se tomu chtěla vyhnout a nabízet místo toho výraznou podporu ekonomiky, která by byla k té mimořádné dani ze zisku alternativou. To se mu nezamlouvalo, domluvit se s nimi nechtěl, ale přitom okamžitě jak proběhlo to hlasování, tak se

stala taková věc, možná si na to vzpomeneš, Daniel Křetínský z Energetického průmyslového holdingu oznámil okamžitě, že kvůli schválení této daně přesune svou společnost do zahraničí, protože vlastně to považuje za nesmyslné, v zahraničí to takhle nefunguje, takovéto zdaňování firem, a to už byl takový první signál, jak se ti lidi zachovají. Ale analytici mu už tenkrát říkali, že ten plánovaný výnos daně se vůbec nemusí konat. Stát nebude mít nakonec ani miliardy na podpory domácností v energetické krizi a banky sice porostou, ale zvýšené povinnosti se budou moci jenom vysmívat. To mu takhle všichni řekli už někdy v listopadu loni, on tomu stále nevěřil, no a teď to vypadá, podle některých odhadů, že místo těch 28 miliard vyberou nějaké menší jednotky miliard, to znamená možná nějakých pět. Mě k tomu zaujal takový postřeh z nějaké diskuse, kde ten diskutér říká, tak důchodcům jste sebrali 19 miliard, protože by jejich výplata způsobila vážné hospodářské škody. No a tady prostě vznikne díra 28 miliard, no a to nebude vážná škoda? Tak jakou vyvodí vláda odpovědnost z toho? To jsou peníze, se kterými se počítalo v rozpočtu.

Martina: Důchodci to zapomněli ohlásit, že jim klesl zisk jako bankám, víš. Já se tedy směji.

Ivan Hoffman: Ano, my jsme se jim zapomněli smát. To je strašný.

Martina: No, ono to moc k smíchu není, protože vlastně oni pak doufali, že jenom z bankovního sektoru vyberou 33 miliard, přestože finanční analytici dopředu varovali, že právě bankovní sektor má cesty, kterými výši zisku může kontrolovat. Takže to, že jim klesl zisk, zrovínka když měli odvést tu mimořádnou daň, tak dalo za pravdu všem těm, kteří říkali, že ta daň nedopadne a že to bude ve výsledku debakl. Což se ukázalo jako velmi drahý debakl. Myslíš si, že někdo pro sebe vyvodí důsledky za tuto nečekanou, leč očekávatelnou díru v rozpočtu?

Ivan Hoffman: No, tak nikdo s žádnými důsledky nepočítá, nikdo se k tomu nehlásí, k tomu průšvihu. To sestavování rozpočtu, například, příští rok můžeme tedy očekávat, že bude obrovsky dramatické, protože jsme zadlužení až běda, ale nejzávažnější poučení pro mě z toho je, že cokoli tento pán Stanjura řekne, že si nemyslí, anebo že si myslí, tak nemá vůbec žádnou váhu. Ukazuje se, že vlastně ty jeho úředníky už neberou vážně ani v parlamentu, když je nějaký problém rozpočtový, tak už se na něj ani neobrací, už si s nimi nikdo nepovídá, zřejmě platí za outsidersy, diletanty, za mimoně, kteří vlastně ani nevědí, co říkají, co dělají, to je na tom strašné. To prostě, pokud někdo udělá nějakou analýzu, a ta se z nějakých objektivních důvodů nepovede, tak se může ještě nějak korigovat. Ale když je předem jasné, že cokoli udělá, tak se nepovede, to je strašná situace. Najděme nějaké optimistické téma. Jak minule.

Martina: Je pravda, že v sektoru finančnictví je ta situace, že vlastně ani neočekáváme, že by to mohlo dopadnout dobře, poněkud stresující.

Ivan Hoffman: Je, je, je.

Martina: Máš pravdu, pojďme oslavovat. Jarek Nohavica měl v červnu sedmdesát let. Ten Jarek Nohavica, vynášený a oslavovaný, a vzápětí haněný a zatracovaný. Vlastně je to přesně tak, jak by to možná pořádný bard měl mít. Ty jsi napsal k jeho narozeninám krásnou glosu, napsal jsi tam větu, že není jednoduché být v tomto světě Nohavicou. Proč? Jak jsi to myslel?

Ivan Hoffman: No, já jsem to myslel tak, že když člověk začíná s písničkářením, my jsme stejný ročník a vlastně jsme prošli takovou podobnou dráhou ještě v té minulé době, kdy jsme byli zahrnováni velkou přízní publika, ale takového minoritního, ne toho většinového, tak si ho pamatuju úplně od prvních dnů. A ze začátku je to velká zábava, být tím písničkářem. Ale pak se v jeho případě z toho stala práce, z té práce dřina, která je spojena s různými očekáváními, která vůbec není lehké naplnit. Člověk prochází pochybami, prostě

těm se nedá vyhnout, ty vždycky přijdou, jestli to má cenu, jestli to má smysl. Mně se na tomhle starém kamarádovi nejvíc líbí, že to prostě vydržel, že má stále co říct. Že prostě nikdy neskončil. Že stále nachází další pokračování, nějaké další kroky a pokaždé je to zajímavé. My se tak na dálku stále sledujeme, a ty jeho sedmdesátiny mi přišly jako dobrá příležitost mu říct, že ho máme rádi a že ho potřebujeme, ať to ještě chvíli vydrží, že je s ním svět prostě o něco lepší.

Martina: Já když jsem tu tvoji glosu četla, tak jsem si říkala, že kdyby u nás už byl zaveden systém kreditů, jako v Číně, tak bys za to pěkné blahopřání už měl pěkně dražší jízdenky na vlak, do restaurace. O to je to cennější. Ale ty jsi napsal, v té glose, ještě tyto obraty – není jednoduché být v tomto světě básníkem, znamená to ke všemu věčně hledat rým. Hledat ho k pravdě i ke lži, k radosti i ke smutku, k bohatství i k chudobě, ke vzpomínce i k zapomnění. Napsal jsi, není jednoduché být v tomto světě básníkem, myslíš si, že právě proto náš svět zvolna přichází o básníky?

Ivan Hoffman: Oni stále vždy znovu objevují, ale jsou někde v ústraní, a někdy je jim nasloucháno více, někdy méně. V dnešní době asi možná méně, to se říká, Inter Arma Silent Musae, žijeme v takové hektické době plné vášní, a právě ten Jarek je ten typ člověka smířlivého, který se snaží, aby prostě toho nervózního hádání bylo ve společnosti méně. A já bych řekl, že tím je právě cenný. Ale samozřejmě jsou lidé, kteří ho nesnášejí, kteří by od něho něco chtěli jiného, a něco se jim na něm nezdá, ale ta jeho politika stále funguje. Já jsem si to nedávno ověřil na vnukovi osmiletém, který se tak trochu honí za fotbalovým míčem, a já z mé oblíbené Nohavicovy desky Poruba jsem mu pustil Tři góly, penalta...

Martina: Kopali jsme za tři rohy penaltu...

Ivan Hoffman: No, a to jsem viděl na tom malém klukovi, jak mu jiskří oči a jak zvedá obočí a některé ty jeho vzpomínky na to, jak jsme to kdysi hráli my, jak jsou stále živé, jak to stále funguje. Přitom

dneska se hraje jinak. A když tam popisuje, jak se hrálo po zemi, protože když to člověk napral nohou, tak hrozilo rozmlácení výlohy, tak ten úplně ožil, prostě to... Takže já bych řekl, že to je ten dar, který dostal a který je mu osudový, a už s tím nic nenadělá. Musí se toho držet, že vlastně promlouvá k stále dalším a dalším generacím, stále mladších lidí, a furt to funguje.

Martina: A já si myslím, že je to ne úplně veselé, to dnešní povídání bychom tím pádem mohli završit oním refrénem, dokud se zpívá, ještě se neumřelo.

Ivan Hoffman: No, je to tak.

Martina: Ivane, děkuji za dnešní setkání, děkuji za dnešní hodnocení uplynulého měsíce, pevně věřím, že nám třeba prázdniny přinesou i veselejší a optimističtější témata. Ale vím, že ty zkrátka budeš glosovat to, co nám život a svět přinese. Díky za to.

| IVAN HOFFMAN

..... (2 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

Doporučené články:

Nová role Ruska už nebude nikdy jako dřív ...

Stručné dějiny ruského zápasu se „satanismem Západu“

V Německu se vrací 30. léta ... a i tentokrát tomu mnoho Němců tleská

Zelenský dnes v Německu převzal „Kalergiho“ cenu

Konzervativní revoluce: Evropská unie

Švédsko už nepoznávám ...